

הארכי-פרחי-אולוג

(המשך מעמוד 9)

נלסון גליק לאחר חקירות משני צידי הירדן, והנה, תחאי זה בדיוק מופיע באש"לסים תנכיים, מהמאה ה-19, המצורפים למאהדורות אנגליות וגרמניות של התנ"ך. כי יום מציינים אנשי המדע את התחאי הזה כ"קו המסורתי" הלא-מדעי.

בגוף המאמר מוזכר כי גליק קבע גם את תאריך יציאת מצרים — וזאת על-ידי זיהוי החרטים שמצא באתרים באדום.

בעבר-הירדן הדרומי, זה הנקרא אדום, לא נערכו עדיין חפירות מדעיות. כאשר מצא שם גליק חרטים אדומיים מיוחדים, זיהה אותם כשייכים לתקופת הברזל, שחלה מן המאה ה-13 ועד למאה השישית לפני ה' ספירה. טוב לרב-ארכיאולוג להצמיד את תג-ליותיו לסיפורי המקרא, לכן קבע כי בני ישראל — בנסיגתם לעבור את אדום בדרך המלך — נתקלו בהתנגדות של ממלכה אדומית מבוצרת על-ידי מצודות, שבהן השי-תמשו בכלי-חרס אדומיים מיוחדים. הגיב השבוע ארכיאולוג ידוע: "התמונה יפה, אך היכן ההגיון המדעי? האם בני אדום צצו כפטריות, שבוע-שבועיים לפני צאת בני ישראל ממצרים — מאורע שחל דחוק ב"סוף התקופה הכנענית?"

פרופסור יגאל ידן, בחפירתו בחצור, הו-כית כי החומה הכנענית של העיר נהרסה על-ידי בני-ישראל הכובשים. האם ייתכן ש"דחוק באדום נתקלו בני-ישראל בממלכה השייכת לתקופת הברזל המאוחרת, ורק ל-אחר מכן הגיעו לארץ-ישראל המיושבת, ו-שם מצאו ערים — חצור, מגידו, לכיש — שרירות עוד בתקופה הכנענית, שהסתיימה לפני שהחלה תקופת הברזל?"

באחרונה נתפרסם דו"ח מחפירה ארכיאולוגית בדאר-אללה בעבר-הירדן, הקובע כי החרטים המצויים — שגליק קבע את תקופתם כמאה ה-13 לפני הספירה — הם לכל המוקדם מן המאה העשירית לפנה"ס. דו"ח זה מצביע על אחד הקשיים הגדולים ב"ל"ים בו מתקשים אנשי-מדע ישראליים לנהל ויכוח מדעי עם גליק. כי כל האתרים ש-עליהם הוא מבסס עתה את הישגיו נמצאים מעבר לגבול הירדני. אומנם פירסם ב"כתביו הקודמים על תגליות בשטח הנמצא עתה בתוך גבולות ישראל — אולם קשה היה לו להחזיק מעמד נגד התקפותיהם והשגותיהם של אנשי-מדע צעירים ישראליים, לכן הוא ממצט לאחורונה לדבר על הישגיו בצד זה של הגבול. מפת טיים מציינת את תגליותיו של גליק — וכולן מרוכזות בעבר-הירדן המזרחי.

המרהג

***

סיפור של טיים מתואר נלסון גליק כרב הירואי, שהעז לשוטט על גמלו על-פני מדבריות עבר-הירדן, כאשר יהודי פחד להיראות מעבר לגשר אלנבי שעל הירדן. זה אומנם אונס מעט את האמת היסטורית, אבל זה משייך את גליק ל"קומץ הלבנים האגדתיים — כמו לורנס איש-ערב וגלאב באשא — שחדרו מבעד ל"מסך החול בימיו הרומנטיים ביותר. הגילוי הגדול של כתבת טיים נובע אף הוא מן הרצון ליצור דמיון בין גליק ל"לורנס. מסתבר, כי כמו לורנס, גם גליק לא היה רק ארכיאולוג: הוא שוטט במדבריות עבר-הירדן כמרגל מן המניין של שרות ה"ביון האמריקאי. כתב טיים על שליחותו של נלסון גליק בעבר-הירדן בזמן מלחמת ה"עולם השנייה:

הוא הצליח לשאול מהאנגלים, לצרכים ארכיאולוגיים, את צילומי-האוויר הטובים ביותר שלהם של עבר-הירדן, דאג להעתיקם עבור שירות הרינוגל האמריקאי. "הייתי צריך לשחק תפקיד של איזה לורנס איש-ערב", הוא אומר. "ידעתי הכל על הארץ, ולכן יכולתי להיות יקר-ערך אילו הנחתנו שם חיילים. אבל לא הנחתנו."

רבים קראו שורות אלה כסיפור-ריגול מרתק. לא כן כמה מאות אנשים בישראל, שבאו במגע עם גליק. היו אלה, בעיקר, אנשים הקרובים לבעיות הבטחון.

הם החלו מחשטים ובדקים, מה בדיוק מסרו לגליק בעת טיוריו בארץ. הסתבר כי קיבל הרבה — כמעט הכל. בהיותו ארכיאולוג ועסקן יהודי ידוע, נפתחו כל ה"מגרות לפניו. יחידות צבאיות ליוו אותו, מפות הינתו אותו. כדי להקל על עבודתו, קיבל צילומי-אוויר מדויקים.

השאלה שהעסיקה כמה ציניקאים השבוע הייתה: מה יקרה אם ינחיתו ארצות-הברית ליד דימונה או סדום את החיילים שלא הגיחו במישרן עקבה במלחמת העולם ה"שנייה? האם יסתבר אז כי האיש שלא הצליח להיות "גליק איש-ערב" זכאי לעיטור "גליק איש-יהודה"?

באור-פורסומים חזרי

ובת-אורן היא אורן

למקלחת נפלאה: סבון את גופך עם בת-אורן על גבי ספוג לח ותרגיש רענן, נקי ומלא-מרץ.

לא מבט קצף חלומי: צקי בת-אורן באמבט ריח מים מלאי בורם והעניקי לגופך נקי ורעננת נעורים.

בת-אורן
מנקה ומקציפה טוב יותר מכל סבון. מכילה תרכיז אורנים טבעי.

להשיג גם בצורה נוזלית - במיכל פלסטי חדיש.

"לוי"ר"
מסכון הבינלאומי לתכתבות
אלטי מכתבים
למי שיטה אמריקאית
טרנספקט חינם
תל-אביב, ת. ד. 4185

חליפות הריון
כיצרה אוהדת
תאם
ת"א שדר' מסדיק 19
אולטראס 62, 19, 13, 12

קורסים
להתחלת חשבונות
ב"פ 2 לדצמבר יפתח
קורס - ערב
חצי שנתי.
פרטים והרשמה
מ"8 בבוקר
עד 8 בערב

ירושלים
בית יואל,
רח' יפו 33

תל-אביב
דרך פ"ת 44, מול
בית הרר • אלנבי 76